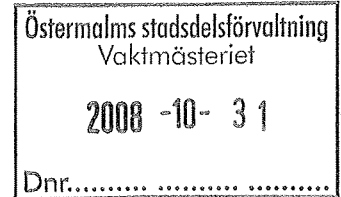

**LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN****BESLUT**
2008-10-30
Meddelat i StockholmMål nr
20076-08
Rotel 221**KLAGANDE**
Per-Ola Larsson
Ulrikagatan 13
115 23 Stockholm**MOTPART**
Stockholms stad
Stadshuset
105 35 Stockholm**ÖVERKLAGAT BESLUT**
Östermalms stadsdelsnämnds beslut den 29 september 2008
Diariennr 2008-544-104**SAKEN**
Laglighetsprövning enligt kommunallagen (1991:900) – KL

BESLUT

Länsrätten avslår yrkandet om att det överklagade beslutet inte skall gälla i avvaktan på slutligt avgörande i målet.

Länsrätten avslår yrkandet om muntlig förhandling.

Länsrätten förelägger Östermalms stadsdelsnämnd att yttra sig över aktbilaga 1 **senast den 28 november 2008.**

Dok.Id 371712

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: lansrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Östermalms stadsdelsnämnd har vid sammanträde den 12 juni 2008, § 2 beslutat att bevilja Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH) föreningsbidrag med 1 miljon kr för att under tiden den 1 augusti 2008 – den 31 juli 2009 driva träfflokalen Lotsen för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Genom delegation till stadsdelsdirektören beslutade Östermalms stadsdelsnämnd den 29 september 2008 att, i enlighet med nämndens beslut av den 12 juni 2008, teckna ett avtal med RSMH om hur verksamheten vid träfflokalen Lotsen skall bedrivas med avseende på bl.a. lokaler, inventarier och personal.

Per-Ola Larsson överklagar beslutet av den 29 september 2008 och yrkar, såvitt nu är i fråga, att länsrätten interimistiskt förordnar att beslutet inte skall gälla i avvaktan på att länsrätten avgör målet slutligt. Vidare yrkar han att länsrätten skall hålla muntlig förhandling i målet.

SKÄLEN FÖR LÄNSRÄTTENS BESLUT

Inhibition

Enligt 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) kan domstol, som har att pröva besvär, förordna att det överklagade beslutet, om det eljest skulle lända till efterrättelse omedelbart, tills vidare icke ska gälla och även i övrigt förordna rörande saken.

Bedömningen av om inhibition bör meddelas i mål om kommunalbesvär skall grundas på ett preliminärt ståndpunktstagande till frågan huruvida det överklagade beslutet är olagligt eller inte enligt de av klaganden åberopade omständigheterna. Inhibition bör endast komma ifråga om starka skäl talar för att beslutet är olagligt och förbudet är ägnat att förhindra att ett allmänt eller enskilt intresse åsamkas beaktansvärd skada (jfr RÅ 1986 ref. 7).

Länsrätten finner inte att det för närvarande föreligger skäl att besluta att stadsdelsnämndens beslut av den 29 september 2008 tills vidare inte skall gälla. Per-Ola Larssons yrkande om inhibition skall därför avslås.

Muntlig förhandling

Enligt 9 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) är förfarandet skriftligt. I handläggningen får ingå muntlig förhandling beträffande viss fråga, när det kan antas vara till fördel för utredningen eller främja ett snabbt avgörande av målet. I kammarrätt och länsrätt skall muntlig förhandling hållas, om enskild som för talan i målet begär det samt förhandlingen ej är obehövlig och ej heller särskilda skäl talar mot det.

Särskilda bestämmelser om muntlig förhandling saknas i kommunallagen. Därmed gäller reglerna om muntlig förhandling i 9 § förvaltningsprocesslagen. Länsrätten bedömer med hänsyn till sakfrågans beskaffenhet och till vad som framkommit i målet att muntlig förhandling är obehövlig. Yrkandet om muntlig förhandling skall därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Beslutet att avslå yrkandet om att det skall hållas muntlig förhandling i målet kan enligt 34 § förvaltningsprocesslagen endast överklagas i samband med talan mot beslut i själva målet.

När det gäller frågan om inhibition, se bilaga (Dv 3109/1a).

Annika Sandström

chefsrådman

Föredragande har varit Malin Blixt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet provas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Per-Ola Larsson

2008-10-04

Pnr 370417-2653
 Ulrikagatan 13
 115 23 Stockholm

Till Länsrätten i Stockholms län (LR)

Överklagande av Östermalms stadsdelsnämnds (ÖSN) beslut 2008-09-29, dnr 2008-544-104, Överenskommelse med RSMH

Genom delegation har stadsdelsdirektören beslutat teckna ett avtal om drift av träfflokalen Lotsen enligt ÖSNs principbeslut 2008-06-12. Avtalet strider mot Kommunstyrelsens föreskrifter om träfflokaler (fastställda av Kommunstyrelsen 2003-04-09) och nedan nämnda lagrum.

Kommunstyrelsens föreskrifter :

Lagliga förutsättningar för sysselsättningsskapande åtgärder

Staten har det yttersta ansvaret för arbetsmarknadspolitik och sysselsättningskapande åtgärder. Kommunerna har dock genom lagen (1944:475,(1991:1689)om arbetslöshetsnämnd givits en allmän kompetens att agera för att förhindra arbetslöshet. Kommunerna har genom speciallagstiftning, SoL och LSS ett särskilt ansvar att främja enskildas rätt till arbete. Enligt 5 kap 7 § SoL ska socialnämnden medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning. Detta sysselsättningsstöd enligt SoL ska ge utrymme för flexibla och individuella lösningar. (Daglig verksamhet som insats enligt LSS , 9 § p 10 omfattar personer som tillhör LSS personkrets 1 eller 2, inte personkrets 3). Kommunernas möjligheter att skapa sysselsättning är dock begränsade genom att kommunerna inte får bedriva eller stödja näringsverksamhet utanför den allmänna kommunala kompetensen, om det inte finns särskilt lagstöd för kommuner att verka inom området.

Huvudregeln om kommunernas kompetens finns i 2 kap 1§ kommunallagen enligt följande.

”Kommuner och landsting får själva ha hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens eller landstingets område

eller deras medlemmar och som inte ska handhas enbart av staten, en annan kommun, ett landsting eller någon annan.”

Från detta finns vissa undantag som gäller funktionshindrade och arbetshandikappade. I lagen (1970:663) om vissa kommunala befogenheter i fråga om sysselsättning för funktionshindrade, finns ett undantag som vidgar kommunernas befogenheter. Enligt denna lag, har kommunen befogenhet att driva affärsverksamhet för att skapa sysselsättning för funktionshindrade, som annars inte i tillräcklig omfattning, kan få lämplig anställning eller anpassad sysselsättning. Det krävs dock att verksamheten är anordnad så att den är särskilt lämpad för sysselsättning till funktionshindrade (t ex avse psykosocial anpassning eller arbetsledare med särskild kompetens).

Sysselsättning, arbete, utbildning

I stadens policydokument anges följande målsättning: **”Stadsdelsnämnden ska erbjuda sysselsättning av god kvalitet. Utbudet ska variera från enklare¹ till mer avancerade arbetsuppgifter.** Den verksamhet som erbjuds ska ha ett klart syfte för den enskilde.

Samverkan ska ske med näringsliv och organisationer. ”. Valet av rehabiliteringsinsatser ska styras av den enskildes behov. De verksamheter som finns i staden ska ses som en gemensam resurs. Det innebär att personer kan erbjudas sysselsättning/arbetsverksamhet oavsett var den finns geografiskt i staden.

Det ska finnas sysselsättningsverksamheter, där den enskilde kan *delta på egna villkor* och pröva sig fram till olika aktiviteter. I sysselsättningsverksamheter kan ingå *t ex hantverk, kulturaktiviteter, kursverksamhet, fysiska aktiviteter*². Deltagandet i sysselsättningsverksamhet är som huvudregel biståndsbedömt. Det förekommer dock också öppna verksamheter där det inte krävs ett biståndsbeslut för att närvara. De personer som vill pröva mer arbetsliknande sysselsättning ska erbjudas detta som ett led i rehabiliteringen. Verksamheten ska i sin struktur likna en ”vanlig” arbetsplats där man har arbetstider, arbetsmöten och liknande. Man kan ”använda” verksamheten som ett led i att skapa struktur i tillvaron. Men det ska främst vara en arbetsträning, där målet ska vara att få ett lönearbete. Utbudet av arbetsverksamheter ska variera och olika former ska prövas.

Exempel på detta kan vara att starta kooperativ, att samarbeta med lokala näringslivet för att få praktikplatser eller driva egna verksamheter. En arbetsverksamhet ska kunna ge den enskilde möjlighet att så småningom kunna gå ut i arbetslivet.

Medverkan i arbetsverksamheten bygger på den enskildes behov och önskan. Beslut om arbete/arbetsverksamhet fattas enligt 4 kap 1 § SoL. Samverkan ska ske med försäkringskassan och andra berörda myndigheter.³

¹ Lotsens uppgift är att ge den enklare formen av arbetsuppgifter i avvaktan på bättre hälsa då Arbetscentrum tar vid. Märkligt nog har det föreliggande avtalet inte reglerat samverkan med Arbetscentrum – något som varit självklart för den hittillsvarande personalen. Inte heller har reglerats samverkan med Landstingets psykiatri vilket strider mot 5 kap 9 § SoL och vissa avsnitt i LSS.

² Sådana aktiviteter förekom dagligen för 13 år sedan. Men sedan ÖSN börjat ringakta verksamheten på Lotsen har den kvalificerade personalen minskat från 5 till 2. Vi riskerar nu att helt bli utan kvalificerad personal. Denna nedmontering av verksamheten strider mot 5 kap 7 § SoL.

³ Denna samverkan är reglerad i 2 kap 6 § SoL. Sedan lång tid har jag föreslagit ÖSN att tillämpa denna paragraf. Hur det nu ska gå till utan kvalificerad personal är en gåta

En del psykiskt funktionshindrade behöver och önskar utbildning. Detta behov kan variera från grundläggande utbildning till möjligheter att studera vidare till högre utbildning. Behov av utbildning bör uppmärksammas och ses som ett led i rehabiliteringsinsatser för den enskilde. Insatserna ska erbjudas av dem som har detta till uppgift. Samarbete ske med utbildningsansvariga i staden vad avser grundskole- och gymnasiekompetens samt med andra myndigheter och organisationer, t ex bildningsförbund.

Kultur- och fritidsaktiviteter, träfflokaler

Social samvaro har avgörande betydelse för människor med sociala eller psykiska funktionshinder. Det är stadsdelsnämndernas uppgift att skapa förutsättningar för ökad social samvaro för dem som vill och behöver det. **Det bör finnas träfflokaler, tillgängliga även på kvällar och helger, dit man kan gå på egna villkor. Träfflokaler kan vara bra form för att närma sig hemlösa personer som inte primärt har missbruksproblem.**

Verksamheterna kan drivas av olika grupper t ex brukarorganisationer.

Stadsdelsnämnden bör på olika sätt sprida information om de öppna verksamheterna, så att personer med psykiska funktionshinder får möjlighet till socialt umgänge och delta i olika aktiviteter. Stadsdelsnämndens personal i boendestödsgrupper, arbetsverksamheter, träfflokaler mm bör bidra till att den enskilde får del av aktiviteter såsom bio, teater, bibliotek, restaurang, motion mm.

En nämnd är skyldig att följa fullmäktiges och kommunstyrelsens föreskrifter enligt **6 kap 7 § kommunallagen (KL)**: *Nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.* ÖSN följer inte detta lagrum.

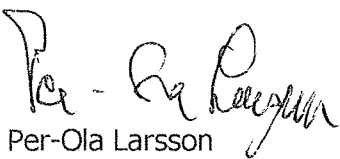
Det strider därför mot 6 kap 7 § KL.

- Till en början har den nya regimen avskaffat luncherna på Lotsen. Gäster har tillsammans med personalen kunnat laga lunch varje dag till en låg kostnad. Det har stimulerat gästerna att söka sig från ensamheten till Lotsen och träffa andra människor och tillsammans med dem laga lunch. Resultatet av detta bryska bemötande av dem som för sin rehabilitering behöver gemenskapen på Lotsen har lett till att besöksantalet radikalt har minskat till 4 – 5 personer per dag. De känner sig inte längre välkomna. Den nya ordningen strider mot sysselsättningsbegreppet i 5 kap 7 § socialtjänstlagen (SoL). De är förtvivlade för att de inte får behålla sin gamla kunniga och kvalificerade personal.
- Vidare sägs i avtalet: *Träfflokalsverksamheten ska ha öppettider med lägsta nivå dagtid måndag till fredag, alla helgfria dagar 6 timmar per dag. Detta strider direkt mot Kommunstyrelsens föreskrifter.* Kommunstyrelsen föreskriver att det ska finnas minst en träfflokal i varje stadsdel. De skall vara öppna inte bara dagtid utan även kvällstid och helger. De funktionshindrade måste nämligen kunna träffa kompetent personal inte bara på kontorstid. Denna passus strider alltså mot kommunstyrelsens föreskrifter.
- Avtalet: Verksamheten omfattar drift av träfflokalen Banérgatan 54 (Lotsen), dvs icke biståndsbedömd verksamhet i form av en öppen träfflokal för personer inom målgruppen, se punkt 2 nedan. Givetvis måste ÖSN kunna bevilja bistånd i form av omsorg enligt 4 kap SoL och LSS. Således strider denna punkt mot detta lagrum.

- *Avtalet: Målgrupp för verksamheten ska vara personer 18 - 65 år med psykisk ohälsa.* Nämndens ansvar är inte begränsat till personer mellan 18 och 65 år. Träfflokalsverksamhet måste tillhandahållas både de yngre och de äldre enligt 5 kap 7 § SoL. SoL och LSS sätter inga åldersgränser, endast att den som inte fått LSS före 65 inte senare kan få LSS. Har han emellertid fått LSS före 65 får han behålla det livet ut.
- *Avtalet: Östermalms stadsdelsnämnd upplåter kostnadsfritt lokalerna för att bedriva den överenskomna verksamheten. Lokalerna får endast nyttjas för den överenskomna verksamheten.* Det strider mot tidigare angivna punkter i avtalet och Kommunstyrelsens föreskrifter att lokalerna bara får användas 6 timmar om dagen. Givetvis måste kvälls och helgverksamhet kunna förekomma.
- *Avtalet: RSMH ska anställa och ansvara för personal på sätt som framgår av i samhället gällande normala arbetsrättsliga regler. Anlitar RSMH underleverantörer förbinder sig RSMH att av denne avkräva motsvarande utfästelse.* ÖSN har inget krav på personalens kvalitet. Därför strider beslutet mot 3 kap 3 § SoL. Det är här fråga om personal som ska rehabilitera sjuka personer. Det är då viktigt att personalen liksom hittills har adekvat utbildning och god kvalitet. Naturligtvis kan funktionshindrade personer anställas för enklare uppgifter – men de får absolut inte ersätta den kvalificerade personalen.
- Visserligen kan en socialnämnd överlåta verksamhet till annan enligt 2 kap 5 § SoL, dock inte verksamhet som till någon del innehåller myndighetsutövning. All verksamhet som gäller psykiatri innehåller myndighetsutövning, t ex att avstänga gäster som på grund av sin sjukdom stör verksamheten. Således strider avtalet mot nämnda lagrum.
- ÖSN har frånsagt sig möjligheten att få ekonomiskt stöd för arbetslinjen enligt 2 kap 6 § SoL. Beslutet strider därför mot detta lagrum.

Av nämnda skäl överklagar jag det rubr beslutet och hemställer att LR upphäver det. Samtidigt anhåller jag att LR inhiberar beslutet i avvaktan på att lagligheten prövas. Lotsen kom till i samband med psykiatrireformen för att ge ett levnadsutrymme åt funktionshindrade personer. Nu har ÖSN slutligen tyckt undan möjligheterna för psykiskt funktionshindrade att återvinna hälsa. Jag vore tacksam om LR ville inbjuda till en muntlig förhandling så att detta infekterade mål kan bli utrett på ett enkelt och snabbt sätt. De psykiskt funktionshindrade personerna på Östermalm är givetvis angelägna om att få framföra sina tankar så att verksamheten kan återgå till stadsdelsnämndens skickliga personal.

Vänligen

Per-Ola Larsson